

**Projekt prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu
„Gospodarowanie zasobami wodnymi w Polsce”
Streszczenie**

Warszawa, 27.04.2023 r.

Spis treści

1	Informacje o zawartości ocenianego dokumentu	4
2	Ocena powiązań z dokumentami strategicznymi i planistycznymi szczebla unijnego, międzynarodowego, krajowego, w tym cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	4
3	Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu i częstotliwość jej przeprowadzania	5
4	Potencjalnie transgraniczne oddziaływanie na środowisko	6
5	Aktualny stan środowiska, potencjalne problemy istotne z punktu widzenia realizacji dokumentu.	6
5.1	Położenie i rzeźba terenu	6
5.2	Powierzchnia ziemi i gleby	7
5.3	Wody powierzchniowe	7
5.4	Wody podziemne	8
5.5	Powietrze	8
5.6	Klimat	9
5.7	Krajobraz	9
5.8	Zasoby naturalne	10
5.9	Uwarunkowania przyrodnicze	10
5.10	Ludność	11
5.11	Zabytki	12
6	Wpływ na środowisko realizacji PW GZWP	12
6.1	Wpływ na powierzchnię ziemi i gleby	12
6.2	Wpływ na wody powierzchniowe	12
6.3	Wpływ na wody podziemne	13
6.4	Wpływ na klimat i powietrze	13
6.5	Wpływ na krajobraz	14

6.6	Wpływ na zasoby naturalne	14
6.7	Wpływ na środowisko przyrodnicze	15
6.8	Wpływ na ludzi	15
6.9	Wpływ na zabytki	15
6.10	Oddziaływania skumulowane z innymi dokumentami strategicznymi	16
7	Propozycja rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji studium, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tych obszarów	17
8	Propozycja rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru	17
9	Ramowa analiza kosztów i korzyści	18
10	Podsumowanie/ Wnioski	18

1 Informacje o zawartości ocenianego dokumentu

Projekt Programu Wieloletniego „Gospodarowanie Zasobami Wodnymi w Polsce (dalej: PW GZWP) jest programem wieloletnim z sektora gospodarki wodnej wynikającym z obowiązujących w Polsce uwarunkowań prawnych dla realizacji celów określonych w dokumentach strategicznych opracowanych na poziomie krajowym.

Celem głównym PW GZWP jest „uzyskanie korzystnego bilansu wodnego (ochrona przed suszą i retencja wodna) oraz zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego”¹. Założono, iż PW GZWP będzie programem realizowanym w latach 2024-2033.

Cel główny PW GZWP zostanie osiągnięty dzięki realizacji dwóch priorytetów inwestycyjnych:

- budowa zbiorników wodnych;
- odbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej.

Realizacja działań w priorytetach inwestycyjnych zostanie osiągnięta poprzez realizację dwóch celów szczegółowych:

- Cel szczegółowy 1 - Zwiększenie retencji i produkcję zielonej energii;
- Cel szczegółowy 2 - Usprawnienie łodolamania poprzez podniesienie parametrów nawigacyjnych drogi wodnej.

W ramach obu priorytetów inwestycyjnych przewidziano do realizacji 20 przedsięwzięć.

PW GZWP będzie realizowany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Łączna wartość projektów inwestycyjnych została wskazana w PW GZWP I wynosi 6,292 mld zł (Priorytet inwestycyjny I – 5,732 mld zł, a Priorytet inwestycyjny II 0,56 mld zł). Program będzie finansowany ze środków z budżetu państwa.

2 Ocena powiązań z dokumentami strategicznymi i planistycznymi szczebla unijnego, międzynarodowego, krajowego, w tym cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

W Prognozie dokonano analizy dokumentów strategicznych, w których ustanowione są cele polityki w zakresie ochrony środowiska. Ze względu na to, że ww. dokumenty zawierają różnorodne ustalenia w zakresie ochrony poszczególnych komponentów środowiska, dla potrzeb niniejszej prognozy przeprowadzono próbę wylistowania najważniejszych strategicznych celów w zakresie ochrony środowiska wynikających z ww. dokumentów. W wyniku takiej analizy, sformułowano następujące zagregowane cele środowiskowe:

- Powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemu oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu.
- Powstrzymanie pogarszania stanu wód oraz osiągnięcie ich dobrego stanu.

¹ Program Wieloletni „Gospodarowanie Zasobami Wodnymi w Polsce”, stan na 06.04.2023 r.

- Utrzymanie oraz poprawa komfortu i jakości życia ludzi.
- Przeciwdziałanie degradacji gleb.
- Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery i poprawa lub utrzymanie poziomów jakości powietrza, niestanowiących zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego.
- Przeciwdziałanie zmianom klimatu i ograniczanie negatywnych skutków tych zmian, w tym – adaptacja do zmian klimatycznych.
- Ochrona klimatu akustycznego oraz ograniczanie emisji hałasu.
- Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym dywersyfikacja źródeł energii i stały dynamiczny rozwój odnawialnych źródeł energii.
- Ochrona i odbudowa wartości krajobrazowych.
- Ochrona i ograniczanie negatywnego wpływu na zabytki i dobra materialne.
- Rozwój gospodarki zasobooszczędnej, niskoemisyjnej i niskoodpadowej.

W wyniku przeprowadzonych prac studialnych stwierdzono, że oceniany dokument jest zgodny z polityką ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w zakresie ograniczenia emisji, uniezależnienia od paliw kopalnych, gospodarki zasobooszczędnej, przeciwdziałania skutkom zmian klimatu. Z kolei wszelkie działania techniczne, wprowadzające znaczące zmiany w środowisku naturalnym, w tym w ekosystemach wodnych i dolin rzecznych, będą co do zasady sprzeczne z celami związanymi z powstrzymaniem utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemu oraz przywróceniem ich w możliwie największym stopniu, a także powstrzymaniem pogarszania stanu wód oraz osiągnięciem ich dobrego stanu. W związku z powyższym będą mogły być realizowane pod warunkiem spełnienia ściśle określonych warunków, związanych między innymi z maksymalnym możliwym ograniczeniem negatywnych oddziaływań na ekosystem.

3 Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu i częstotliwość jej przeprowadzania

Stopień realizacji celów, w oparciu o wskaźniki, możliwy będzie do sprawozdania w dwóch okresach: średniookresowym (2027 r.) oraz długookresowym, na zakończenie Programu (2033 r.).

Podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie monitoringu wdrażania postanowień dokumentu będzie organ opracowujący PW GZWP, tj. minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

Podmiotem odpowiedzialnym za bieżący nadzór nad realizacją PW GZWP wraz z przekazywaniem informacji o postępach realizacji inwestycji nim objętych będzie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Założono, iż sprawozdawczość odbywać się będzie miesięcznie w ramach dotychczas prowadzonej sprawozdawczości, zaś Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie raz

w roku będzie przygotowywać informację sprawozdawczą do ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

4 Potencjalnie transgraniczne oddziaływanie na środowisko

W niniejszej Prognozie poddano analizie możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko jako efektu realizacji działań inwestycyjnych, ujętych w projekcie PW GZWP, na obszarze dorzecza Odry i Wisły.

Dla obszaru dorzecza Odry (który jest obszarem dorzecza o charakterze międzynarodowym) potencjalne oddziaływanie transgraniczne jest weryfikowane w kontekście inwestycji zlokalizowanych w pobliżu granicy z Republiką Federalną Niemiec oraz Republiką Czeską.

Dla obszaru dorzecza Wisły potencjalne oddziaływanie transgraniczne jest weryfikowane w kontekście inwestycji zlokalizowanych w pobliżu granicy z Republiką Czeską, Słowacją, Ukrainą, Białorusią, Republiką Litewską oraz Federacją Rosyjską

W trakcie wykonywania analizy możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko jako efektu realizacji inwestycji ujętych w projekcie PW GZWP na obszarze dorzecza Odry i obszaru dorzecza Wisły posłużono się zawartymi w Konwencji z Espoo kryteriami wspomagającymi określenie rodzajów działalności, których realizacja może mieć znaczące, szkodliwe oddziaływanie transgraniczne, a które nie są wymienione w załączniku I Konwencji - są to: wielkość inwestycji, lokalizacja (szczególnie w odniesieniu do obszarów chronionych, ważnych dla kultury oraz zaludnionych), narażenia (negatywne oddziaływania na ludzi oraz faunę i florę).

W efekcie przeprowadzonych analiz stwierdzono, iż zarówno realizacja inwestycji, jak i pozostałych działań z katalogu działań dla obszaru dorzecza Odry, jak i obszaru dorzecza Wisły nie spowoduje wystąpienia negatywnego oddziaływania na obszarze państw sąsiednich tj. Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Czeskiej, Republiki Słowackiej, Ukrainy, Białorusi, Republiki Litewskiej oraz Federacji Rosyjskiej.

Brak identyfikacji oddziaływań transgranicznych na poziomie oceny strategicznej nie zwalnia z analiz w tym zakresie na etapie szczegółowej oceny indywidualnej na etapie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

5 Aktualny stan środowiska, potencjalne problemy istotne z punktu widzenia realizacji dokumentu.

5.1 Położenie i rzeźba terenu

Polska położona jest na Niżu Środkowoeuropejskim pomiędzy Bałtykiem na północy oraz łańcuchami Karpat i Sudetów na południu. Obszar kraju odznacza się dużym zróżnicowaniem, urozmaiconą oraz różnowiekową budową geologiczną – na jego terenie

spotykają się wielkie jednostki tektoniczne: platforma wschodnioeuropejska, struktury fałdowań paleozoicznych oraz alpejskie pasmo fałdowań.

Rzeźbę obszaru Polski charakteryzuje:

- nachylenie obszaru z południowego wschodu ku północnemu zachodowi,
- występowanie obszarów nizinnych na znacznym obszarze kraju,
- występowanie rzeźby wysokogórskiej na południu kraju,
- równoleżnikowa pasowość rzeźby,
- istnienie rozległego krajobrazu staroglacjalnego w środkowej Polsce, krajobrazu młodoglacjalnego na obszarze ostatniego zlodowacenia w północnej Polsce oraz rzeźby przedczwartorzędowej na południu z wydzielonymi obszarami rzeźby krasowej.

5.2 Powierzchnia ziemi i gleby

W Polsce dominują gleby o średniej i niskiej żyzności, z przewagą gleb brunatnych i płowych, wytworzonych na glinach zwałowych i łłach. Powszechnie występują również gleby bielcowe, powstające zazwyczaj na podłożu piaszczystym i żwirowym.

Dominującą formą zagospodarowania powierzchni ziemi w Polsce są użytki rolne i leśne - łącznie zajmujące 90%. Użytki rolne stanowiły 60%, lasy i zadrzewienia 30%, pozostałe grunty 10%. Z arealu użytków rolnych, grunty orne stanowiły 72%, trwałe użytki zielone 20%, sady ok. 1%. Notowane w ostatnim dziesięcioleciu zmiany użytkowania powierzchni ziemi są nieznaczne, jednak wyraźny jest wzrost powierzchni zajętej przez tereny zurbanizowane i zabudowane, będący szczególną właściwością rozrastania się dużych ośrodków miejskich

Gleby i powierzchnia ziemi są stale narażone na degradację chemiczną, fizyczną i biologiczną. Podstawowym problemem ochrony środowiska związanym z ochroną gleb i powierzchni ziemi są niekorzystne zmiany w sposobie zagospodarowania terenu – zwłaszcza jego zabudowa. Niepokojące jest także wysokie tempo przejmowania użytków rolnych na cele nierolnicze, zwłaszcza najbardziej cennych gleb (klasy bonitacyjne 1–3). Do głównych zagrożeń związanych z jakością gleb w Polsce zalicza się zakwaszenie, wyjałowienie, zasolenie i spadek zawartości materii organicznej. Zagrożeniem dla gleb są również procesy ich erozji wodnej i wietrznej, przekształcenia geomechaniczne, obniżenie zdolności retencji wody w glebie oraz degradacja biologiczna.

5.3 Wody powierzchniowe

Obszar Polski leży w zlewniach trzech mórz: Morza Bałtyckiego (99,7% powierzchni kraju), Morza Północnego (0,1% powierzchni kraju) oraz Morza Czarnego (0,2% powierzchni kraju).

Zasoby wodne Polski są stosunkowo małe w porównaniu do pozostałych krajów europejskich. Wynoszą one ok. 1 500 m³/rok/mieszkańca, co stanowi ok. 36% średniej europejskiej.

Na potrzeby aktualnie obowiązujących aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (PGW) w Polsce wydzielono 4 195 JCWP, w tym: 3 116 JCWP

rzecznych (w tym 74 SCW, 1 633 SZCW), 1 068 JCWP jeziornych (w tym 120 SZCW), 7 JCWP przejściowych (brak SZCW) i 4 JCWP przybrzeżne (brak SZCW).

Ocena stanu JCWP będąca podstawą sporządzenia aktualnie obowiązujących PGW wykazała zły stan 78% JCWP rzecznych (dla 22% JCPW nie dokonano oceny), 62% JCWP jeziornych (dla 36% nie dokonano oceny) oraz wszystkich JCWP przejściowych i przybrzeżnych.

5.4 Wody podziemne

Charakterystyka hydrogeologiczna obszaru Polski jest determinowana przez warunki geologiczne. Poniżej powierzchni terenu rozwinięty jest zwykle system wód gruntowych o zwierciadle swobodnym. Występuje on przeważnie w warstwach o miąższości od metra do kilku metrów, ale zdarzają się również warstwy kilkunasto- czy kilkudziesięciometrowej miąższości; wtedy poziom ten ma charakter użytkowy. Wody gruntowe stanowią na znacznych obszarach podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę ekosystemów lądowych. Największe znaczenie użytkowe (a także znaczenie dla ekosystemów śródlądowych) mają czwartorzędowe poziomy wodonośne - w nich znajduje się blisko 75% zasobów wód podziemnych; stanowią one główne źródło zasilania w wodę ekosystemów wód śródlądowych. Wody te zasilane są przeważnie przez infiltracje wód opadowych i powierzchniowych oraz drenowane przez rzeki oraz jeziora.

W krajowej nomenklaturze hydrogeologicznej wyodrębniono Główne Zbiorniki Wód Podziemnych oraz jednolite części wód podziemnych; w załączniku do prognozy przedstawiono lokalizację inwestycji wskazanych w ocenianym dokumencie w odniesieniu do ww. struktur.

Zagrożenia dla jakości wód podziemnych zależą głównie od głębokości występowania poziomów wodonośnych, ich izolacji od powierzchni terenu i położenia źródeł zanieczyszczeń. Na degradację najbardziej narażone są te wody gruntowe, których zwierciadło występuje na głębokości mniejszej niż 5 m, zwłaszcza w obrębie obszarów zurbanizowanych oraz intensywnych upraw rolnych. Natomiast głównymi przyczynami słabego stanu ilościowego jest eksploatacja wód podziemnych dla celów komunalnych, przemysłowych i - lokalnie-rolniczych. Presje te skutkują obniżeniem poziomu wód podziemnych i powolnym zmniejszaniem ich zasobów. Wylesianie zlewni, zabudowa dolin rzecznych oraz spadek retencji, a także wysoki stopień uszczelnienia powierzchni zlewni przyczyniają się do obniżenia możliwości odbudowy zasobów wód podziemnych.

5.5 Powietrze

W chwili obecnej Polska dzieli się na 46 stref w skład których wchodzi:

- 2 aglomeracje o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy;
- 18 miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy;
- 16 obszarów województw, niewchodzących w skład miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców oraz aglomeracji.

W ocenie jakości powietrza w Polsce dla 2021 r. w 40 z 46 stref odnotowano przekroczenie wartości normatywnych stężeń dla jednego lub więcej zanieczyszczenia. W efekcie czego danej strefie została przypisana klasa C dla tego zanieczyszczenia. Najwięcej stref zostało zaliczonych do klasy C ze względu na wystąpienie na obszarze strefy przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ (39 z 46 stref). Sześć stref położonych w województwach: mazowieckim, podlaskim, warmińsko-mazurskim oraz zachodniopomorskim uzyskało klasę A dla każdego z rozważanych zanieczyszczeń

Wszystkie 16 stref, dla których dokonuje się oceny jakości powietrza dotyczącej ozonu z uwzględnieniem poziomu docelowego określonego dla ochrony roślin, uzyskały w 2021 roku klasę A. Na terenie żadnej ze stref nie stwierdzono przekroczenia obowiązującej wartości kryterium.

W klasyfikacji stref dokonanej na podstawie kryterium poziomu celu długoterminowego, wszystkie szesnaście stref zaliczono do klasy D2.

5.6 Klimat

Warunki klimatyczne Polski w ujęciu klasyfikacji strefowej mieszczą się w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego, przejściowego. W przeważającej części roku dominują masy powietrza polarno-morskiego i polarno-kontynentalnego.

Wg najnowszego podsumowania IMGW² roku 2022 średnia obszarowa temperatura powietrza w Polsce wyniosła 9,5°C i była o 0,8°C wyższa od średniej rocznej wieloletniej (liczonej dla tzw. klimatologicznego okresu normalnego tj. 1991-2020).

Na większości obszarów kraju sumy roczne opadów mieszczą się w przedziale 500 - 600 mm. Kolejno w latach 2022 i 2021 uśredniona suma opadu atmosferycznego wyniosła 534,4 mm i 627,4 mm, co stanowiło 87,4% i 103% normy określonej na podstawie pomiarów w latach 1991-2020.³

Rozkład przestrzenny opadów atmosferycznych w Polsce charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem; w 2022 r. przedział zmienności wyznaczały wartości 350 mm do blisko 950 mm, a w roku kolejnym (2021 r.) wyniosły od nieco powyżej 450 mm do blisko 1050 mm.

5.7 Krajobraz

Według typologii Richlinga i Ostaszewskiej (2005) opracowanej z przyjętym głównym kryterium zróżnicowania ukształtowania terenu w Polsce, wyróżnia się 4 klasy – typy krajobrazu naturalnego: krajobraz nizin, krajobraz wyżyn i niskich gór, krajobrazy gór średnich i wysokich, krajobrazy dolin i obniżeń.

Polska jest uprzywilejowana pod względem różnorodności środowiska i krajobrazów – występują zarówno krajobrazy morskiego wybrzeża z wędrującymi wydhami i stromymi klifami, poprzez niziny i pojezierza, bagniste rozlewiska rzek, aż po wyżyny i wysokie góry

² Charakterystyka wybranych elementów klimatu w Polsce w 2022 roku – podsumowanie. IMGW-PIB, styczeń 2023.

³ Komunikat Biura Prasowego IMGW-PIB, MGW-PIB: Wstępna analiza klimatyczna 2021 i „Klimat Polski 2021” – IMGW-PIB 2022.

na południu kraju.⁴ Jednocześnie wywierany negatywny wpływ działalności człowieka przekształcający lub też prowadzący do zaniku niektórych krajobrazów naturalnych, wprowadził konieczność ochrony krajobrazu. Przeważająca część terenów cennych pod względem atrakcyjności krajobrazowej w Polsce, objęta jest ochroną w ramach różnych form ochrony przyrody. Podstawowymi formami chroniącymi walory krajobrazowe są parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

5.8 Zasoby naturalne

Polska charakteryzuje się zróżnicowaną budową geologiczną. Polska należy do krajów o wysokim potencjale surowcowym i znacznych zasobach złóż kopalin. Dotyczy to zarówno zasobów udokumentowanych, jak i perspektywicznych. Część surowców ma zasoby pozwalające na długotrwałą eksploatację zabezpieczającą krajowe potrzeby gospodarki (węgiel kamienny, węgiel brunatny, sól kamienna, siarka rodzima, kopaliny budowlane i skalne). Ograniczona jest natomiast baza surowcowa węglowodorów ciekłych i gazowych.

W załączniku do niniejszej prognozy przedstawiono lokalizację inwestycji wskazanych w projekcie PW GZWP względem udokumentowanych złóż kopalin.

5.9 Uwarunkowania przyrodnicze

Polską przyrodę reprezentuje około 63 tysięcy gatunków z królestwa roślin, zwierząt i grzybów. do gatunków objętych ścisłą ochroną zaliczono 589 gatunków zwierząt, w tym: 92 gatunki bezkręgowców oraz 497 gatunków kręgowców: 50 gatunków ssaków, 427 gatunków ptaków, 5 gatunków gadów, 10 gatunków płazów i 5 gatunków ryb, a także 415 gatunków roślin oraz 232 gatunki grzybów.

W Polsce różnorodność biologiczna jest kształtowana przede wszystkim przez posiadające stosunkowo dużą powierzchnię: lasy, obszary wodno-błotne oraz obszary rolnicze. Lasy w Polsce zajmują powierzchnię 9,3 mln ha, co stanowi ok. 29,6% powierzchni kraju. Około 20% użytków rolnych (stanowiących ok. 46% powierzchni kraju) stanowią trwałe użytki zielone - różnorodne ekosystemy seminaturalne ukształtowane i utrzymywane poprzez użytkowanie kośne lub pastwiskowe. Polskie rolnictwo charakteryzuje rozdrobniona struktura gospodarstw i gruntów (ok. 1,37 mln gospodarstw rolnych, których średnia powierzchnia wynosi ok. 10,6 ha) - co sprzyja zachowaniu krajobrazu i bioróżnorodności.

W 2021 r. powierzchnia parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej wynosiła 62,5 tys. ha, zajmując 0,2% powierzchni kraju.

Znaczna część obszaru Polski jest pokryta obszarami o cennych walorach przyrodniczych. Do końca 2020 r. formami obszarowej ochrony przyrody objęte było 10,1 mln ha (32,3% powierzchni kraju). O wartościach przyrody świadczy również duża powierzchnia sieci obszarów Natura 2000 tworzonych dla ochrony zagrożonych w skali europejskiej gatunków i siedlisk przyrodniczych. Sieć ta stanowi ok. 20% powierzchni lądowej kraju (ok. 61,1 km²). GUS wskazuje, że na sieć składa się 864 specjalnych obszarów ochrony siedlisk (3,9 mln ha) oraz 148 obszarów specjalnej ochrony ptaków (5,6 mln ha). Oprócz tego, ochroną obszarową

⁴ Ochrona środowiska 2021, GUS, Warszawa, 2021 r.

objęto m.in. 23 parki narodowe, 126 parków krajobrazowych, 1502 rezerwatów i 387 obszarów chronionego krajobrazu. Na system ochrony przyrody składają się również korytarze ekologiczne – między innymi dla ryb i minogów (korytarze rzeczne) oraz dla dużych ssaków (korytarze lądowe). Szczególną grupę cennych ekosystemów stanowią obszary podmokłe (torfowiska, mokradła, obszary wodno-błotne), które pełnią ważną rolę w retencjonowaniu wody.

Dla ekosystemów wodnych najbardziej istotne są następujące zagrożenia:

- zaburzenia ciągłości cieków przez urządzenia piętrzące;
- regulacja rzek prowadząca do ujednolicenia warunków hydraulicznych i morfologii koryt;
- zmiany reżimu przepływów spowodowane działaniami hydrotechnicznymi i zmianami w zagospodarowaniu obszaru zlewni (wzrost powierzchni uszczelnionych);
- nadmierne pobory wody;
- nadmierne obniżenie poziomu wody w dolinach rzecznych przez odwadniające systemy melioracyjne;
- obwałowania utrudniające lub przerywające łączność ekosystemów na terenach zalewowych z ekosystemami dolinowymi;
- przekształcenia linii brzegowej – umocnienia, zabudowa i pozbawienie roślinności przybrzeżnej i brzegowej;
- nadmierna lub niewłaściwie prowadzona eksploatacja kruszywa;
- eutrofizacja wywołana nieuregulowaną gospodarką ściekową i wpływem biogenów z pól nawożonych w sposób niezrównoważony.

Niekorzystny wpływ na środowisko przyrodnicze związany jest także ze zmianami klimatu i towarzyszącymi im zjawiskami ekstremalnymi (opady nawalne, długotrwałe fale wysokich temperatur, długie okresy bezopadowe, susze). Szczególnie może to dotknąć ekosystemy wodne i zależne od wód.

5.10 Ludność

Według danych GUS ludność Polski w I półroczu 2022 r. liczyła 37 827,4 tys. osób, tj. o 162,2 tys. mniej niż w analogicznym okresie roku 2021. Odnosząc zmiany w liczbie ludności do poszczególnych województw, największy spadek ludności nastąpił w woj. śląskim (-116 383 osoby), a największy przyrost w woj. mazowieckim (+87 766 osoby). Spadek liczby ludności odnotowano w 11 województwach, a wzrost w 5.

Gęstość zaludnienia w Polsce w porównaniu z poprzednim rokiem spadła i wynosi 121 osób na 1 km². Rok 2022 jest kolejnym po 2021 r., w którym odnotowano spadek gęstości zaludnienia – od 2012 r. do 2020 r. gęstość zaludnienia nie podlegała zmianom i wynosiła 123 osoby na 1 km², pierwszy spadek do 122 osób na 1 km² nastąpił w 2021 r. (01.01.2021 r.), a następny do 121 osób na 1 km² w 2022 r. (01.01.2022 r.). Podobnie jak w poprzednim roku, najwyższa gęstość zaludnienia wystąpiła w województwie śląskim i wyniosła 355 osób

na 1 km². Wysoki poziom tego wskaźnika odnotowano również w województwach: małopolskim (226 osób na 1 km²) i mazowieckim (155 osób na 1 km²). W ubiegłym roku najniższa gęstość zaludnienia wystąpiła w woj. podlaskim (58 osób na 1 km²) i warmińsko-mazurskim (59 osób na 1 km²).

5.11 Zabytki

Polska to obszar, na którym występują zabytki różnego typu. Obiekty te stanowią dziedzictwo kulturowe nagromadzone na przestrzeni wieków. Część z nich to unikaty, nie tylko w skali Polski, ale także w skali europejskiej. Obiekty znajdują się na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO, Liście Pomników Historii Polski oraz w rejestrze Narodowego Instytutu Dziedzictwa (NID). Według danych podawanych przez NID liczba zabytków, nie wliczając w to zabytków ruchomych, w Polsce wynosi 78 941, zabytków archeologicznych 7 807, Pomników historii 165 a na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO wpisanych jest 40 obiektów. Liczba ta obejmuje każdy pojedynczy obiekt będący zabytkiem, który został wpisany na listę.

6 Wpływ na środowisko realizacji PW GZWP

6.1 Wpływ na powierzchnię ziemi i gleby

Ustalenia PW GZWP powinny sprzyjać poprawie warunków retencyjnych powierzchni ziemi (w rejonie realizacji zbiorników wodnych) oraz zabezpieczeniu brzegów rzek, jezior i zbiorników wodnych. Będzie temu towarzyszyć lokalny wzrost uwilgotnienia gleb oraz wzmocnienie odporności na erozję i pożary.

Poprawa uwarunkowań w zakresie retencionowania wód przyczyni się do podwyższenia poziomu wód gruntowych oraz zwiększy stopień ochrony gleb przed degradacją oraz przed murszeniem gleb pochodzenia organicznego. Ponadto, zwiększenie stopnia ochrony przeciwpowodziowej chroni powierzchnię ziemi przed aktywacją ruchów masowych, a gleby przed zanieczyszczeniem osadami po fali wezbraniowej.

Z drugiej strony - największe inwestycje hydrotechniczne mogą wpływać na zmianę poziomów i przepływów wód podziemnych. Wpływ ten może być zarówno pozytywny (poprawa warunków nawilgocenia powierzchni ziemi), jak i negatywny - np. obniżenie poziomu wód gruntowych (powodujący między innymi przesuszenie gruntów) wskutek erozji liniowej w korycie rzeki wywołanej brakiem osadzania cząstek mineralnych, które dotychczas były przemieszczane z wyżejległej części zlewni.

6.2 Wpływ na wody powierzchniowe

Z uwagi na wstępny etap projektowania większości zaplanowanych działań trudno jest jednoznacznie przesądzić o ich wpływie na wody powierzchniowe. Będzie on zależał m.in. od skali działania, zaprojektowanych rozwiązań minimalizujących wpływ, a także od sposobu

realizacji. Niemniej jednak już na obecnym etapie możliwe jest wskazanie kluczowych typów oddziaływań, które na pewno wystąpią.

Pozytywne oddziaływanie działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej będzie związane z ochroną wód przed zanieczyszczeniem, które przedostaje się wraz z przejściem wód powodziowych przez tereny miejskie.

Budowa zbiorników retencyjnych wiąże się bez wątpienia z negatywnym oddziaływaniem na wody powierzchniowe, zarówno w zakresie stanu ekologicznego, jak również, potencjalnie, chemicznego. Oddziaływanie to będzie miało miejsce zarówno na etapie budowy, jak i funkcjonowania zbiorników, zaś jego intensywność i skala wynikać będą ze sposobu zaprojektowania i realizacji obiektu, w tym z zastosowanych działań minimalizujących.

Największe zagrożenie niesie ze sobą przerwanie ciągłości morfologicznej cieku w wyniku wykonania budowli piętrzącej – przerwanie ciągłości morfologicznej i zmiana warunków siedliskowych. W przypadku elektrowni wodnych dodatkowo pojawia się ryzyko śmiertelności ryb w turbinach elektrowni, dlatego tak ważne jest stosowanie odpowiednich zabezpieczeń.

Oddziaływań związanych z okresem funkcjonowania na taką skalę nie będą wywierały suche zbiorniki przeciwpowodziowe, gdyż nie będą stanowiły bariery dla ichtiofauny, zaś zmiany warunków siedliskowym będą miały mniejszy zakres.

Negatywne oddziaływanie związane z budową ostróg będzie wynikać z przekształcenia koryta, jak i zmian warunków przepływu. Jednak z uwagi na fakt, iż takie regulacje istnieją na dolnej Wiśle od XIX wieku i ze względu na rozmywanie występuje konieczność ich systematycznego odbudowywania, nie będzie to wprowadzanie nowych przekształceń w korycie rzeki.

6.3 Wpływ na wody podziemne

Retencjonowanie wód co do zasady wiąże się z infiltracją wód i tym samym ma pozytywny wpływ na zasoby i jakość wód podziemnych. W zbiornikach wodnych może dojść do kumulowania naniesionych (wraz z wodami rzeczными) zanieczyszczeń, które mogą infiltrować do wód podziemnych, pogarszając lokalnie ich stan jakościowy.

Największe inwestycje hydrotechniczne mogą wpływać na głębokość występowania zwierciadła wód podziemnych oraz kierunków ich przepływu. Wpływ ten może być zarówno pozytywny (poprawa warunków nawilgocenia powierzchni ziemi), jak i negatywny: skutek erozji dna rzecznoego może dojść do obniżenia poziomu płytkich wód podziemnych w pobliżu rzek.

6.4 Wpływ na klimat i powietrze

Na ogólnym poziomie oceny ustaleń PW GZWP na komponent środowiska jakim jest klimat i powietrze, należy stwierdzić, że jego ustalenia bezpośrednio i pośrednio będą sprzyjać poprawie parametrów jakościowych powietrza i wspierać osiągnięcie celów klimatycznych w zakresie łagodzenia zmian klimatu.

Budowa elektrowni wodnych będzie bezpośrednim wkładem w realizację celów polityki klimatyczno-energetycznej oraz poprawy stanu jakości powietrza.

Ograniczanie ryzyka powodziowego stanowić będzie wsparcie celów adaptacji do zmian klimatu.

Z kolei odbudowa ostróg na Dolnej Wiśle, mająca na celu m.in. podniesienie parametrów drogi wodnej, w odniesieniu do klimatu oraz jakości powietrza wpisuje się w zakres i cele przyjęte dla zrównoważonego transportu, wspierając ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z obszaru transportu.

Planowane w dokumencie realizacje zbiorników wodnych będą bezpośrednio oddziaływać na warunki mikroklimatu (modyfikacje dotychczasowych cech temperatury i wilgotności powietrza w tym parowania) a także negatywne zmiany lokalnych korytarzy przewietrzania i warunków wietrzności w skali doliny rzecznej oraz terenów przyległych.

Krótkotrwale i ograniczone do zasięgu inwestycji oddziaływania negatywne na jakość powietrza będą występowały na etapie realizacji poszczególnych inwestycji. Występować będą wówczas ograniczone w czasie emisje zanieczyszczeń pyłowych, jak i spalin w miejscu przeprowadzania prac budowlanych. Ze względu na ograniczenie czasowe i przestrzenne oddziaływania te nie będą miały istotnego bezpośredniego wpływu na stan i jakość powietrza.

6.5 Wpływ na krajobraz

Identyfikację i ocenę oddziaływania ustaleń dokumentu przeprowadzono w odniesieniu do krajobrazu przyrodniczego oraz kulturowego.

Zaplanowane inwestycje potencjalnie mogą negatywnie wpływać na walory krajobrazu. Negatywne oddziaływania na krajobraz to m.in. trwała utrata możliwości odtwarzania przez rzekę naturalnych form w korycie i na terasach zalewowych, co może wywołać zmiany krajobrazie poprzez uproszczenie mozaikowej struktury siedlisk w korycie cieków oraz w strefie przybrzeżnej. Tworzenie ostróg i umocnień brzegowych, w zależności od skali zamierzeń inwestycyjnych i zastosowanych rozwiązań technicznych, przekształci krajobraz (obniży atrakcyjność) brzegu rzeki. Prace regulacyjne i umocnieniowe w korycie wiążą się najczęściej ze zniszczeniem roślinności wodnej, wycinką drzew, zadrzewień i krzewów, które często stanowią cenne siedliska przyrodnicze i tworzą charakterystyczny element krajobrazu nadrzecznego. Jednocześnie mogą wystąpić potencjalnie pozytywne oddziaływania w wyniku zagospodarowania terenu wokół zbiornika i podniesienie atrakcyjności krajobrazowej w wyniku powstania zbiornika (cennych dla rozwoju turystyki i rekreacji). Uatrakcyjnienie krajobrazu przyrodniczo-kulturowego i kulturowego w zakresie panoram widokowych widzianych z sieci dróg lokalnych wyniesionych na wzniesieniach. Do pozytywnych oddziaływań prac związanych z pracami w korycie, będzie również usunięcie śmieci i odpadów różnego pochodzenia, co podniesie walory krajobrazowe rzeki.

W fazie budowy działania inwestycyjne (prowadzenie prac budowlanych i potrzeba użycia ciężkiego sprzętu) będą wywierały ograniczony w czasie, niekorzystny wpływ na walory krajobrazowe.

6.6 Wpływ na zasoby naturalne

Działania inwestycyjne zamieszczone w projekcie PW GZWP mogą wpłynąć, w sposób zarówno pozytywny, jak i negatywny, na dostępność zasobów surowców naturalnych,

szczególnie zlokalizowanych w miejscu lub sąsiedztwie planowanych inwestycji. Oddziaływanie pozytywne wystąpi w przypadku ochrony przed zalaniem terenów kopalni odkrywkowych lub złóż wodą powodziową.

6.7 Wpływ na środowisko przyrodnicze

Realizacja ustaleń ocenianego dokumentu będzie miała zróżnicowany wpływ na środowisko przyrodnicze. Lokalnie ograniczeniu może ulec możliwość ochrony cennych i chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów, siedlisk przyrodniczych oraz obszarów ochrony przyrody i korytarzy ekologicznych istotnych dla ichtiofauny. Z drugiej strony, realizacja inwestycji spowoduje powstanie nowych ekosystemów o dogodnych warunkach dla kształtowania cennych walorów przyrodniczych.

Oddziaływanie negatywne poszczególnych inwestycji zazwyczaj może być skutecznie minimalizowane w wyniku działań ograniczających niekorzystny wpływ generowany przez realizację, użytkowanie i eksploatację obiektów hydrotechnicznych oraz działań i przedsięwzięć ingerujących w środowisko wodne. Możliwe jest również kompensowanie strat przyrodniczych.

6.8 Wpływ na ludzi

Zadania inwestycyjne mogą mieć wpływ na zdrowie ludzi i jakość ich życia. Realizacja zadań, ze względu na ich inwestycyjny charakter, może pośrednio negatywnie oddziaływać na jakość życia ludzi poprzez hałas i wzrost zapylenia w trakcie budowy. Oddziaływanie to będzie jednak lokalne, krótkotrwałe i ustąpi wraz z zakończeniem etapu realizacji inwestycji.

Należy podkreślić, iż niewątpliwie negatywnym oddziaływaniem będą charakteryzowały się wszelkie przedsięwzięcia, wiążące się z koniecznością realizacją inwestycji, które mogą być związanych z koniecznością przesiedlenia ludności czy też wprowadzenia zmian w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą z uwagi na konieczność zmiany sposobu użytkowania terenów przeznaczonych pod działania inwestycyjne. Działania te mogą powodować powstanie konfliktów społecznych. Takie działania mogą dotyczyć różnych grup społecznych oraz sektorów gospodarki (np. ograniczenie działalności rolniczej, działalności gospodarczej). Dlatego też bardzo ważne jest prowadzenie dialogu zarówno ze społeczeństwem, jak i organami administracji samorządowej.

6.9 Wpływ na zabytki

Negatywne oddziaływanie na zabytki może wystąpić na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, co wiązać się będzie ze wzmożonym ruchem pojazdów obsługujących budowę, co stwarza ryzyko uszkodzania zabytkowych budynków w wyniku drgań podczas poruszania się po drogach ciężkiego sprzętu i samochodów ciężarowych.

Na etapie budowy istnieje możliwość natrafienia na nieodkryte dotychczas stanowiska archeologiczne.

Pozytywnym długofalowym oddziaływaniem może być w pewnych przypadkach poprawa walorów ekspozycyjnych obiektów zabytkowych. Z uwagi na funkcję przeciwpowodziową

planowanych działań ich realizacja, zgodnie z założeniami, wpłynie na zmniejszenie zagrożenia powodziowego, w tym również ochronę przed powodzią obiektów zabytkowych.

6.10 Oddziaływania skumulowane z innymi dokumentami strategicznymi

Istnieje możliwość kumulowania oddziaływań negatywnych wskutek wdrażania programów inwestycyjnych związanych z rozwojem żeglugi śródlądowej (Program Rozwoju Odrzańskiej Drogi Wodnej, Program Rozwoju Drogi Wodnej Rzeki Wisły, Krajowy Program Żeglugowy do roku 2030) oraz innych dokumentów wskazujących na realizację inwestycji hydrotechnicznych.

Oprócz rozwoju żeglugi i prac utrzymaniowych, potencjalnym źródłem oddziaływań kumulujących się ze skutkami wdrażania ustaleń PW GZWP może być również:

- rozwój energetyki węglowej i górnictwo – co może powodować zmiany w reżimie hydrologicznym rzek oraz zmiany poziomów wód podziemnych;
- rozwój energetyki wodnej - mogący nieść za sobą zagrożenie dla ichtiofauny i siedlisk przyrodniczych w rzekach;
- rozwój turystyki wodnej (budowa/przebudowa/rozbudowa przystani rzecznych oraz marin i portów powodująca przekształcenia hydromorfologii strefy przybrzeżnej rzek, jezior, zbiorników wodnych i morza;
- przekształcenia doliny i koryta rzeczno związane z rozwojem infrastruktury transportowej i przesyłowej;
- postępująca zabudowa terenów rolniczych, łąkowych, leśnych i innych terenów naturalnych.

Skumulowane oddziaływania generowane przez planowane przedsięwzięcia mogą odnosić się do poszczególnych komponentów środowiska i mogą się wyrażać w pozytywnych lub negatywnych skutkach w środowisku. Charakter, skala i intensywność oddziaływania zależą od koncentracji inwestycji (np. w obrębie cieku lub obszaru chronionego), rodzaju i wielkości przedsięwzięć oraz wrażliwości poszczególnych komponentów środowiska. Niektóre oddziaływania skumulowane mogą wystąpić na etapie realizacji (np. emisja zawiesiny i tymczasowe pogorszenie warunków siedliskowych ichtiofauny) lub na etapie funkcjonowania/eksploatacji przedsięwzięć (np. wpływ na ciągłość biologiczną, wpływ na reżim hydrologiczny i ekosystem).

Szczegółowa analiza możliwości wystąpienia kumulacji oddziaływań konkretnych przedsięwzięć możliwa (i konieczna) będzie do przeprowadzenia wyłącznie w ramach ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko oraz ocen wodnoprawnych i pozwoleń wodnoprawnych.

7 Propozycja rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji studium, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tych obszarów

Hierarchia działań mających na celu ochronę środowiska zakłada, że w pierwszej kolejności powinny być zastosowane rozwiązania ukierunkowane na unikanie negatywnych oddziaływań i zapobieganie ich wystąpieniu. Jeżeli to jest niemożliwe, to należy minimalizować skalę i skutki oddziaływań. Po wyczerpaniu możliwości ograniczenia oddziaływania do akceptowalnego poziomu, należy zastosować działania kompensacyjne. Każdy z powyższych kroków powinien być ukierunkowany na konkretne ryzyko oddziaływań środowiskowych oraz poddany ocenie pod kątem adekwatności, skuteczności, wykonalności (prawnej, technicznej, środowiskowej) i trwałości w dłuższym horyzoncie czasowym, a także analizie pod względem oddziaływania na środowisko (tak, by działanie minimalizujące wpływ na jeden komponent środowiska, nie powodowało negatywnego oddziaływania na pozostałe komponenty).

W Prognozie wskazano syntetyczny katalog działań mających na celu unikanie i minimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko w odniesieniu do jego poszczególnych komponentów. Działania te dotyczą zarówno etapu planowania inwestycji, jak i budowy, a następnie eksploatacji i odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, dla których zidentyfikowano możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania.

8 Propozycja rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru

Projekt PW GZWP zawiera informacje wskazujące na brak wariantów alternatywnych wobec przedsięwzięć potencjalnie mogących znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000, dla których dotychczas nie wykluczono ryzyka tego oddziaływania.

Na poziomie konkretnych przedsięwzięć - wariantem alternatywnym dla zbiorników retencyjnych mogą być suche zbiorniki lub poldery, dla suchych zbiorników - odtwarzanie seminaturalnych mokradeł. Szeroki zakres ramowych rozwiązań alternatyw dla retencji sztucznej stanowią rekomendacje sformułowane w prognozie oddziaływania na środowisko dla PPSS. Natomiast w odniesieniu do ostróg regulacyjnych w korycie Wisły - wariantować można głównie ich wielkość, konstrukcję i sposób realizacji, gdyż rozpatrywanie wariantów alternatywnych generalnie nie ma zastosowania w przypadku remontów i modernizacji istniejącej infrastruktury w przypadkach, gdzie brak wykonania tych prac skutkować będzie dalszym jej niszczeniem i stanowić może większe zagrożenie niż brak jakiegokolwiek ochrony.

Z uwagi na niski stopień szczegółowości ustaleń ocenianego dokumentu, w tym brak informacji na temat podstaw metodycznych wytypowania wskazanych działań, na obecnym

etapie nie jest możliwe zidentyfikowanie i wskazanie w ramach SOOŚ alternatywnych wariantów przedsięwzięć inwestycyjnych oraz przeprowadzenie ich oceny pod kątem wykonalności technicznej i wpływu na środowisko.

9 Ramowa analiza kosztów i korzyści

Oceniany projekt PW GZWP zawiera informacje na temat kosztów realizacji poszczególnych zadań.

Projekt PW GZWP nie przedstawia sparametryzowanych danych na temat korzyści społecznych, gospodarczych lub środowiskowych wynikających z realizacji inwestycji. W odniesieniu do części zadań, dane na ten temat wynikają z materiałów, na podstawie których przygotowano inne dokumenty strategiczne, w których uwzględniono ww. przedsięwzięcia (w szczególności PZRP). Z uwagi jednak na to, że przedsięwzięcia znajdują się na różnych etapach planowania i nie dla wszystkich dostępne są tego typu materiały, w ramach prac związanych z realizacją zadań inwestycyjnych zostaną wypracowane bardziej szczegółowe ustalenia ukierunkowane na optymalizację kosztów i korzyści, z najwyższym priorytetem dbałości o środowisko, zgodność z dokumentami strategicznymi oraz zapewnienie nadrzędnego interesu publicznego.

10 Podsumowanie/ Wnioski

Prognoza oddziaływania na środowisko PW GZWP sporządzona została na potrzeby przeprowadzenia SOOŚ dla tego dokumentu. Wykonane w Prognozie analizy pozwoliły na sformułowanie następujących wniosków:

- I. Ustalenia dokumentu nie kolidują z polityką ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, natomiast mogą sprzyjać jej wdrażaniu w pośredni lub bezpośredni sposób.
- II. Pozytywny charakter oddziaływań ocenianego dokumentu będzie się kumulował z dalszym wdrażaniem dokumentów strategicznych i przepisów dedykowanych ochronie środowiska. Negatywne oddziaływania mogą zostać całkowicie lub częściowo zniwelowane poprzez wdrożenie działań zawartych w innych planach z zakresu gospodarki wodnej lub ochrony przyrody.
- III. Realizacja działań zawartych w dokumencie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także, dla większości z nich – zgody wodnoprawnej. W ramach tych postępowań rozpatrywany będzie wpływ poszczególnych działań na środowisko, a także ustanawiane będą warunki z zakresu zapobiegania, minimalizowania i kompensowania oddziaływań środowiskowych i ich skutków.
- IV. Ustalenia omawianego dokumentu nie generują negatywnego oddziaływania na komponenty środowiska takie jak: ludzie, dobra materialne czy też zabytki. Przewiduje się pozytywne skutki w szczególności w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa oraz ochrony zdrowia i jakości życia ludzi. Poszczególne działania inwestycyjne potencjalnie mogą się wiązać z wystąpieniem niekorzystnych oddziaływań, które mogą się pojawić

na etapie prac budowlanych. Oddziaływania te mogą zostać zniwelowane przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych.

- V. Przyjęcie wskazanych z Prognozie rekomendacji zapewni zgodność z zasadami unikania i dopuszczalności znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Ewentualne negatywne oddziaływania są możliwe do uniknięcia, zminimalizowania lub zrekompensowania.
- VI. Istnieje możliwość zastosowania prośrodowiskowych zasad wdrażania ustaleń PW GZWP, które mogą przyczynić się do zagwarantowania i wzmocnienia pozytywnych skutków realizacji tego dokumentu.
- VII. Rekomenduje się ustanowienie systemu gwarantującego wysoki poziom ochrony środowiska na etapie praktycznego wdrażania ustaleń PW GZWP, dotyczącego m.in. sporządzania i weryfikacji dokumentacji, monitorowanie skutków środowiskowych i zapewnienie integracji z dokumentami z zakresu ochrony środowiska.
- VIII. Oceniany dokument jest narzędziem polityki określonej w innych, obowiązujących już, dokumentach strategicznych. W związku z tym system monitorowania środowiskowych aspektów związanych z wdrażaniem analizowanego dokumentu jest oparty o system monitorowania wdrażania tych dokumentów. Wskazuje się jednak na zasadność opracowania raportu ewaluacyjnego podsumowującego wdrożony PW GZWP, w celu wykazania najważniejszych osiągniętych efektów w zakresie poprawy ochrony przeciwpowodziowej.